

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072
«Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньою програмою
«Міжнародний банківський бізнес»
(назва освітньої програми)

на тему: «Корпоративне управління в банках України »
(назва теми)

Виконавець:
студент ЦЗФН
Олексійчук Дмитро Юрійович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
К.е.н. старший викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Радова Наталя Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження зумовлена тим, що корпоративне управління в банківському секторі України є однією з ключових складових ефективного функціонування фінансової системи держави. Воно забезпечує прозорість діяльності банків, підвищує рівень довіри вкладників і сприяє стійкості фінансового ринку. В умовах глобалізації, цифрової трансформації та економічної нестабільності питання належного управління банківськими установами набуває особливої важливості. Сучасний банківський сектор України знаходиться під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх викликів, що зумовлює необхідність удосконалення системи корпоративного управління. Окрім цього, актуальність дослідження підкреслюється недостатнім вивченням питання ефективності механізмів корпоративного управління, впливу регуляторних змін на діяльність банків, а також проблеми адаптації міжнародних стандартів корпоративного управління в Україні. Зокрема, важливим є вивчення впливу законодавчих змін, запроваджених Національним банком України, на роботу фінансових установ. Крім того, процеси цифровізації та автоматизації банківських операцій вимагають перегляду традиційних підходів до управління, що створює нові виклики для керівництва банків. Успішне впровадження сучасних моделей корпоративного управління сприяє підвищенню конкурентоспроможності банків та покращенню їх фінансової стійкості. Особливо важливим було проведення оцінки того, як міжнародні рекомендації, зокрема принципи Базельського комітету, можуть бути адаптовані до українського банківського сектору. Ефективне корпоративне управління передбачає баланс між інтересами акціонерів, клієнтів, регуляторних органів та суспільства в цілому. Одним із основних викликів є забезпечення належного контролю за діяльністю банків з боку наглядових рад та незалежних директорів. Дослідження механізмів підзвітності та прозорості було актуальним з точки зору зниження ризиків та покращення довгострокової ефективності фінансових установ. З огляду на значущість банківського сектору для стабільності економіки, це дослідження є актуальним та необхідним. Результати роботи мають практичне значення та можуть бути використані для вдосконалення нормативної бази та підвищення ефективності управлінських процесів у банках України.

Мета дослідження: аналіз сучасного стану корпоративного управління в банківській системі України та розробка пропозицій щодо його вдосконалення відповідно до міжнародних стандартів.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні основи корпоративного управління у банківських установах;
- визначити основні моделі корпоративного управління в банківському секторі;
- проаналізувати вплив законодавчих змін на корпоративне управління банками України;
- оцінити ефективність механізмів управління в українських банках;
- обґрунтувати шляхи підвищення ефективності корпоративного управління з урахуванням міжнародного досвіду.

Об'єкт дослідження: система корпоративного управління в банківському секторі України.

Предмет дослідження: механізми, принципи та особливості корпоративного управління в банках України, їх відповідність міжнародним стандартам та вплив на ефективність діяльності банківських установ.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення для вивчення теоретичних основ

корпоративного управління; порівняльний аналіз, статистичні методи для оцінки ефективності корпоративного управління в банківських установах; системний підхід для дослідження взаємозв'язків між корпоративним управлінням та фінансовими показниками банків; методи експертного оцінювання для визначення перспектив удосконалення корпоративного управління.

Інформаційна база дослідження: наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, законодавчі та нормативно-правові акти України, міжнародні стандарти корпоративного управління, звіти Національного банку України, офіційні статистичні дані, матеріали наукових конференцій, аналітичні звіти та фінансова звітність банківських установ.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок. Основний зміст викладено на 95 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи **«ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В БАНКУ»** досліджено особливості корпоративного управління у банківських установах. Встановлено поняття та сутність корпоративного управління. Визначено, що розуміння об'єкта корпоративного управління є важливим для розробки ефективних механізмів регулювання та підвищення конкурентоспроможності банківського сектору в умовах глобалізації.

Проаналізовано моделі корпоративного управління.

Визначено, що до України підходить змішана модель корпоративного управління.

Проведено аналіз нормативно-правового регулювання банківського сектору України.

Визначено, що основним документом, що визначає правові основи діяльності банків, є Закон України «Про банки і банківську діяльність», який встановлює вимоги до органів управління банку та їх взаємодії з акціонерами.

Проведено аналіз інших ключових нормативно-правових актів та виокремлено їх положення, які визначають регулювання банківського сектору. Аналіз дозволив виявити різноманітність підходів до організації управлінських процесів у світовій практиці. З'ясовано особливості корпоративного управління у банках. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки: Корпоративне управління в банку є важливою складовою для забезпечення ефективного функціонування банківської установи, адже воно спрямоване на досягнення балансу інтересів різних зацікавлених сторін, таких як акціонери, клієнти, працівники та інші стейкхолдери. Також саме ефективне корпоративне управління в банку сприяє не тільки досягненню стратегічних цілей установи, але й стабільності національної економіки.

У другому розділі **«АНАЛІЗ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ «ПРИВАТБАНКУ»»** проведено аналіз особливостей діяльності та фінансових результатів «ПриватБанку». На основі офіційної інформації та статистичних даних виокремлено ключові положення, які стосуються діяльності установи. Проаналізовано фінансові результати банку. З'ясовано особливості корпоративного управління у «ПриватБанку». Визначено, що корпоративне управління в «ПриватБанку» є важливим аспектом, який визначає не лише стабільність самого банку, а й його здатність ефективно функціонувати в умовах змінного економічного середовища. Проведено оцінку

системи корпоративного управління «ПриватБанку» та їх вплив на фінансові результати. Визначено, що аналіз корпоративного управління та фінансових результатів ПриватБанку підтверджує важливість ефективного менеджменту для стабільності та прибутковості банку. Після націоналізації у 2016 році було впроваджено міжнародні стандарти корпоративного управління, що сприяло підвищенню прозорості та підзвітності. Наявність незалежної наглядової ради забезпечила об'єктивний контроль за діяльністю банку та запобігання корупційним ризикам. В цілому, корпоративне управління є ключовим фактором успішної діяльності ПриватБанку. Воно забезпечує довгострокову фінансову стійкість, високу прибутковість і зміцнення довіри клієнтів. Досвід ПриватБанку може бути використаний як модель ефективного управління для інших фінансових установ.

У третьому розділі **«ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В БАНКАХ УКРАЇНИ»** досліджено основні проблеми корпоративного управління в банківському секторі. Проаналізовано світовий досвід покращення корпоративного управління в банках. Сформовано рекомендації для підвищення ефективності корпоративного управління в банках України. Дослідивши основні шляхи вдосконалення корпоративного управління в банках України, зроблено наступний висновок. Вдосконалення корпоративного управління в банках України є важливим кроком на шляху до забезпечення фінансової стабільності та підвищення довіри до банківської системи. Прозорість та підзвітність відіграють ключову роль у створенні ефективної управлінської структури, адже доступність фінансової інформації зменшує ризики зловживань та сприяє залученню інвесторів. Загалом, комплексне впровадження цих рекомендацій сприятиме підвищенню стійкості банківської системи України. Покращення корпоративного управління дозволить банкам стати більш надійними, конкурентоспроможними та відкритими для міжнародного співробітництва. Це не лише зміцнить їхню репутацію, а й створить передумови для стабільного економічного розвитку країни.

ВИСНОВКИ

Дослідження корпоративного управління в банківських установах дозволило виявити його ключові теоретичні основи та визначити важливість ефективного управління для стабільності банківської системи. Корпоративне управління є фундаментальною складовою діяльності банків, оскільки забезпечує баланс інтересів акціонерів, менеджменту, клієнтів і регуляторів.

У процесі дослідження були визначені основні моделі корпоративного управління, що застосовуються в банківському секторі. Зокрема, було розглянуто англо-американську, німецьку та японську моделі, кожна з яких має свої особливості та рівень впливу на фінансову стійкість банків. Аналіз показав, що в Україні використовується змішана модель, яка поєднує елементи німецької та англо-американської системи, що дозволяє забезпечити певну гнучкість у процесах управління.

Значну увагу було приділено аналізу впливу законодавчих змін на корпоративне управління банками України. Було встановлено, що останні реформи, зокрема ухвалення Закону України «Про банки і банківську діяльність» та імплементація стандартів Базельського комітету, сприяли посиленню контролю за діяльністю банківських установ, підвищенню прозорості управління та вдосконаленню механізмів захисту інвесторів і вкладників.

Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління в українських банках показала, що, хоча відбулися позитивні зміни у сфері регулювання, низка проблем

залишається актуальною. Основними викликами є недостатня незалежність наглядових рад, нерозвиненість механізмів врегулювання конфліктів інтересів, низький рівень цифровізації процесів управління та недостатня кваліфікація керівного складу.

Дослідження міжнародного досвіду дало змогу окреслити шляхи підвищення ефективності корпоративного управління в банківському секторі України. Зокрема, доцільним є впровадження кращих практик корпоративного контролю, посилення незалежності наглядових рад та запровадження механізмів автоматизованого моніторингу.

Важливим напрямом удосконалення є підвищення рівня прозорості та підзвітності банківських установ, що передбачає вдосконалення фінансової звітності та впровадження сучасних стандартів розкриття інформації. Це сприятиме зміцненню довіри до банківської системи та підвищенню її конкурентоспроможності.

Одним із ключових факторів ефективного корпоративного управління є забезпечення якісного управління ризиками. Використання найкращих міжнародних практик у цій сфері дозволить мінімізувати можливі фінансові втрати та підвищити стійкість банків до кризових явищ.

Особливу увагу слід приділити розвитку механізмів саморегулювання через банківські асоціації, що дозволить покращити контроль за дотриманням етичних стандартів та професійних норм. Цей підхід є ефективним у багатьох країнах світу і може бути успішно адаптований до українських реалій.

Не менш важливим є підвищення кваліфікації керівників та членів наглядових рад. Запровадження обов'язкового навчання та сертифікації, як це практикується в Німеччині та Великій Британії, сприятиме більш компетентному прийняттю управлінських рішень.

Значну роль у вдосконаленні корпоративного управління відіграє цифровізація банківської діяльності. Використання сучасних електронних систем дозволить підвищити швидкість та якість аналізу фінансових даних, а також знизити ризик людських помилок і корупційних схем.

Реалізація цих заходів сприятиме формуванню ефективної моделі корпоративного управління, що відповідатиме міжнародним стандартам та забезпечуватиме сталий розвиток банківського сектору України. Важливо не лише адаптувати найкращі світові практики, але й враховувати специфіку вітчизняного фінансового ринку, щоб забезпечити їх ефективне впровадження.

Удосконалення корпоративного управління дозволить покращити фінансову стійкість банків, що в свою чергу сприятиме стабілізації економіки країни в цілому. Прозорі та зрозумілі механізми управління допоможуть залучити нових інвесторів і підвищити довіру населення до банківської системи.

Загалом, дослідження підтвердило важливість комплексного підходу до реформування корпоративного управління в банківській сфері. Впровадження сучасних механізмів контролю, підвищення кваліфікації управлінців, цифровізація процесів та забезпечення прозорості діяльності банків сприятимуть ефективнішому функціонуванню банківського сектору України.